

Naháč z Valašska – ocún

seriál

**PŘÍRODA
VALAŠSKA**



Kvetoucí ocúny jsou neklamným znamením, že končí léto a blíží se podzim. Tyto prudce jedovaté, ale nádherně fialově zbarvené rostliny zdobí

jako jedny z posledních květin už pokosené louky a vypašené pastviny. Ocúny jsou trvalky, které mají pod zemí ukrytou hlízu. Z hlízky vyrůstá na podzim několik květů, naopak tmavě zelené úzké kožovité listy raší teprve následujícího jara. Tato zajímavost, že ocún nejdříve kvete, aniž by měl jediný

list, se odráží v lidovém pojmenování – naháč nebo také zdrobněle naháček.

Podle tohoto pořekadla „Není na světě bylina, aby na něco nebyla“ je také ocún, i přes svoji jedovatost, užitečný. Používá se jako léčivka při revmatických

onemocněních. Kvůli vysokému riziku otravy se ale musí užívat jen pod lékařským dohledem. Ostatně dnes se nepoužívá v podobě nasušené bylinky, ale využívá se izolovaný jed – alkaloid kolchicin. Kolchicin patří k nejznámějším mitotickým jedům, to znamená,

že ovlivňuje proces dělení buněk a dává vznikat mutantům. Tato vlastnost je využívána ve šlechtitelství, třeba při šlechtění nových odrůd brambor, například odolných vůči plísni bramborové.

A kde ocún nejčastěji potkáme? Vyhovují mu vlhčí travnaté porosty položené

na slunci až v polostínu. Chráněn není, ale chcete-li si jej natrhat, nezapomeňte si potom pořádně umýt ruce.

Autor: Mgr. Jana Tkáčiková, botanik, Muzeum regionu Valašsko, Valašské Meziříčí

Foto: Hana Spitzerová

